

Rialtas na hÉireann
Government of Ireland

Inicijative ekološkog planiranja proračuna i održive financije u Irskoj

25. Ožujka 2025., mreža Svjetske banke „upravljanje javnom potrošnjom – učenje uz međusobnu podršku”

David Owens | Ministarstvo financija

Josh Lernihan | Ministarstvo javnih rashoda

Područja rada ekološkog upravljanja javnim financijama

Proračunski alati

Praćenje prihoda i rashoda ekološkog proračuna

Izveštavanje o učinku i mjerenje utjecaja

Smjernice za infrastrukturu i pregled nacionalnog plana razvoja

Dubinske analize rashoda
Ocjene, dubinske analize i dokumenti o socijalnom utjecaju

Makroekonomska i fiskalna analiza
npr. porez na ugljik u I3E

Zajednički dokumenti o poreznoj strategiji

Plan borbe protiv klimatski promjena; nacionalni okvir za prilagodbu

Irske državne zelene obveznice

Plan aktivnosti za održive financije

Međunarodno financiranje borbe protiv klimatskih promjena

Ocjena i evaluacija

Razvoj politike

Održive financije

Uspostava praksa ekološkog planiranja

Prvi koraci proračuna

Prvi koraci proračuna: Savjetodavno vijeće za klimatske promjene (CCAC) savjetovalo je Vladi da borbu protiv klimatskih promjena podrži godišnjim proračunskim procesom. To će se učiniti ekološkim planiranjem proračuna.

- 2018.: priopćenje ministra u govoru o proračunu i objava u kojoj se utvrđuju **opća načela ekološkog planiranja proračuna**:
- priključivanje OECD-ovoj inicijativi za usklađivanje proračunskih procesa s Pariškim sporazumom; Koaliciji ministara financija za borbu protiv klimatskih promjena; Stručnoj skupini Europske komisije za ekološko planiranje proračuna; programu razmjene Instrumenta za tehničku potporu.

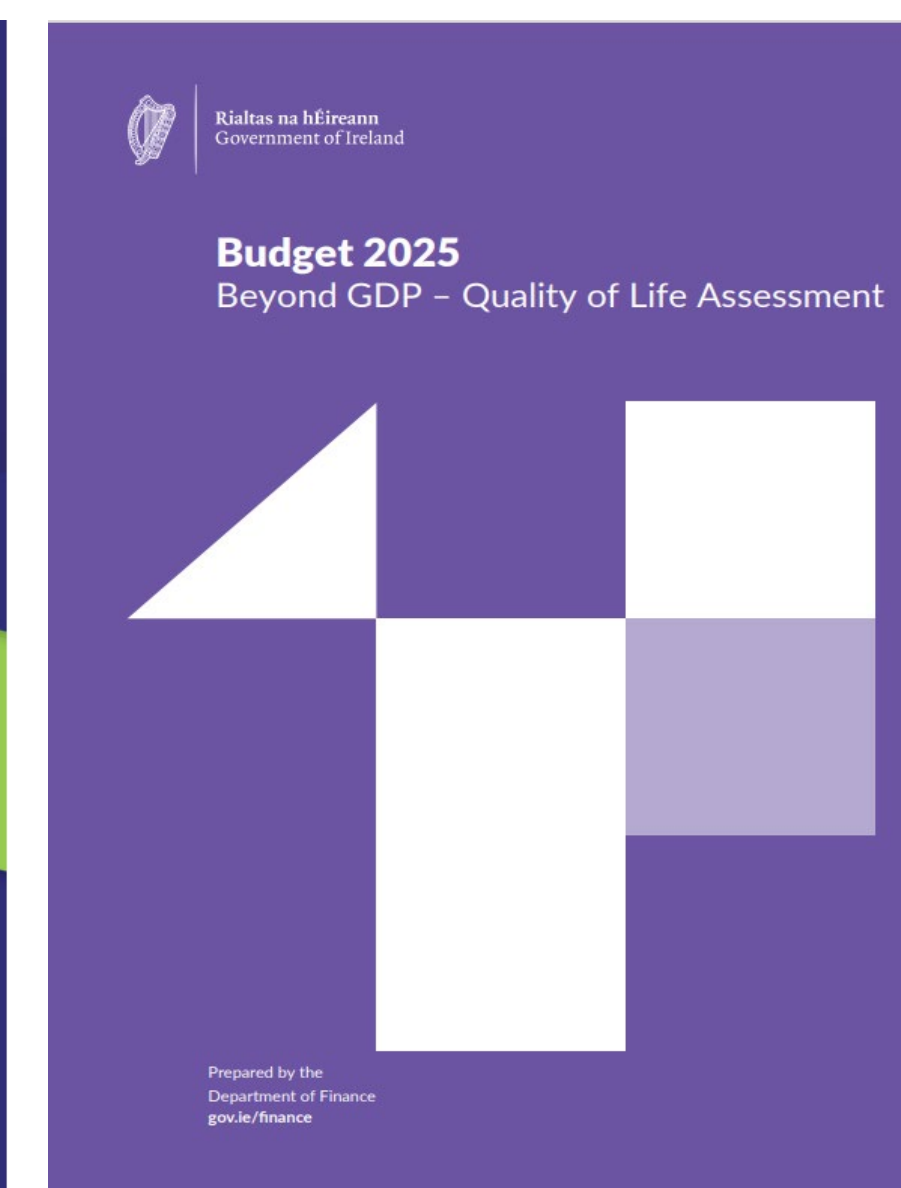
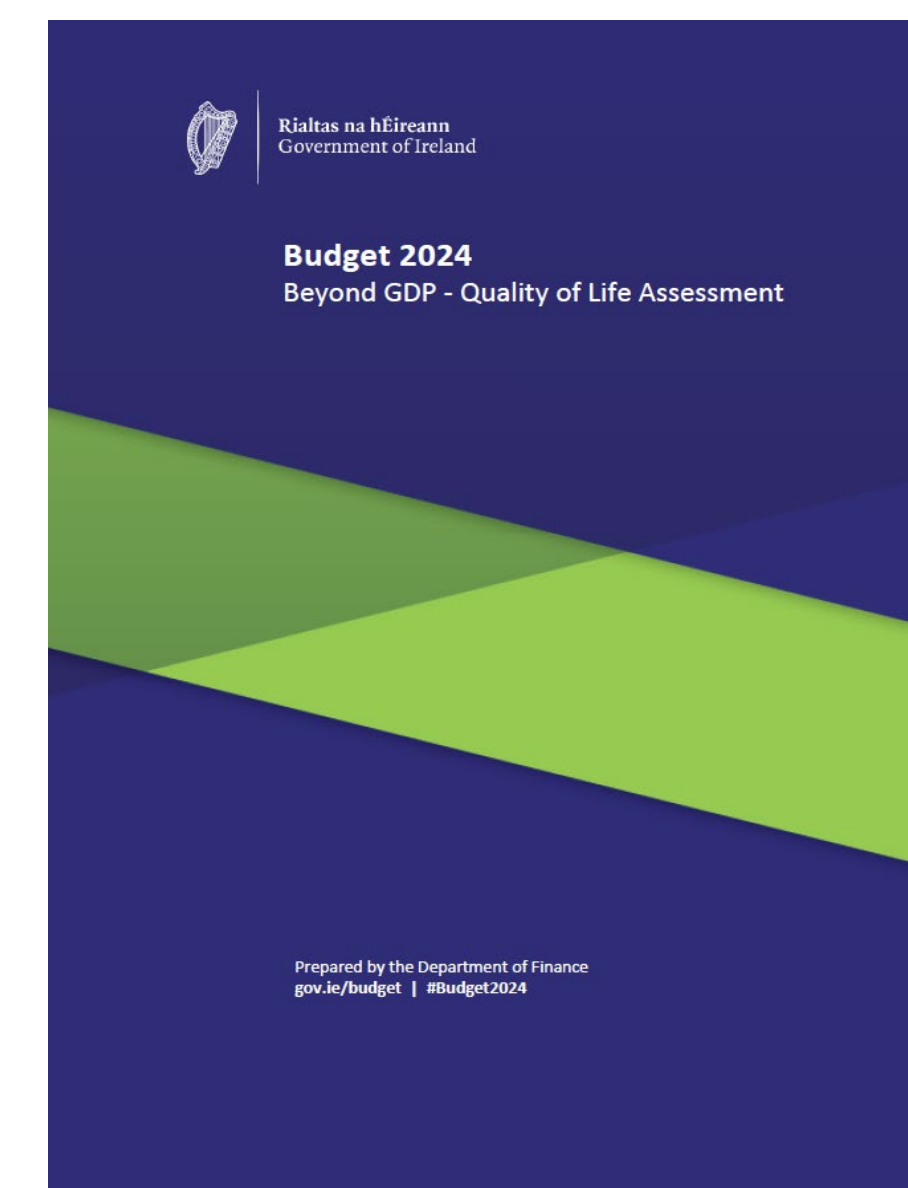
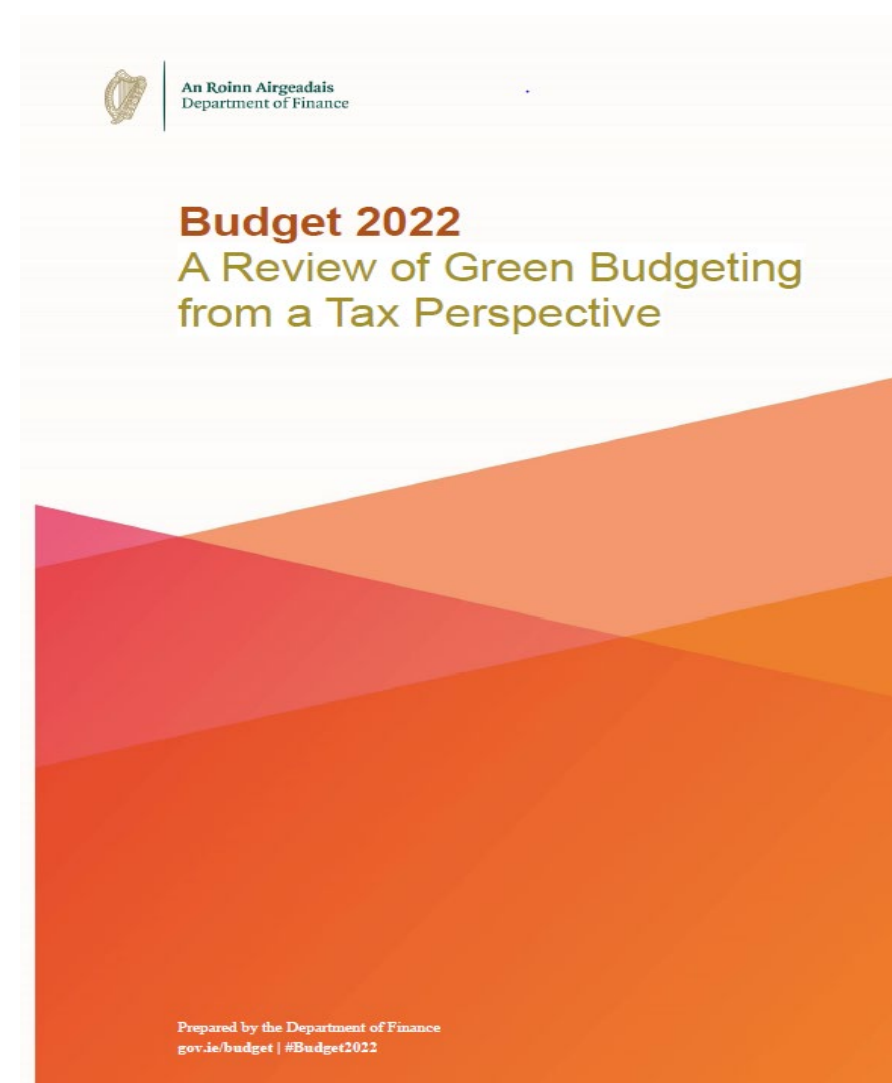
Otad:

- izvještavanje o **klimatski povoljnim** alokacijama **rashoda** u revidiranoj procjeni rashoda i prihoda (REV) iz 2019.; **nepovoljne alokacije** od 2024.
- izvještavanje o **prihodima od namjenskog poreza na ugljik** u proračunu od 2020.;
- procjena **klimatskog/okolišnog utjecaja planova za kapitalne rashode** u 2021.;
- objava inventara **klimatski nepovoljnih subvencija/potpورا** u siječnju 2023.
- **praćenje poreza / poreznih rashoda ekološkog proračuna** od 2021.
- analiza poreza ekološkog planiranja proračuna bila je prirodan sljedeći korak, a Ministarstvo je smatralo važnim u obzir uzeti pozitivne i negativne utjecaje na klimu u okviru toga. Isto tako, bilo je važno u obzir uzeti širi kontekst domaćih i međunarodnih klimatskih ciljeva i prethodnu analizu učinaka fiskalne politike.
- na temelju tog pristupa donesena je odluka o tome da se analiza poreza ekološkog planiranja proračuna započne s objavom za **proračun za 2022.** (listopad 2021.).

Objave proračuna – ekološko planiranje proračuna

- analiza ekološkog planiranja proračuna sada je **ključni dio proračunskog okvira**, a objavljuje se kao dio proračuna svake godine od objave prvog dokumenta o ekološkom planiranju proračuna na dan objave proračuna u 2022.
- Kao što je to opisano u *Izjavi o strategiji za 2024. – 2025.* Ministarstva financija, misija Ministarstva jest „predvoditi ostvarivanje Vladinih ciljeva gospodarskih, fiskalnih i financijskih politika” vodeći računa o preuzetim obvezama utvrđenim u „Programu za Vladu za 2025. – osiguravanje budućnosti Irske”.
  - u okviru **5. strateškog cilja: „Promicanje okolišno održivog gospodarskog napretka”**, inicijative ekološkog planiranja proračuna važne su za porez.
  - ekološko planiranje proračuna pruža bazu dokaza i ukazuje na to kako porezne mjere i mjere poreznih rashoda mogu utjecati na ponašanje pojedinaca i poduzeća kojim se podržavaju klimatski i okolišni ciljevi.
- najnovija analiza objavljena je u okviru [proračuna za 2025.: više od BDP-a – ocjena kvalitete života](#) i na gov.ie - ekološko planiranje proračuna (www.gov.ie)

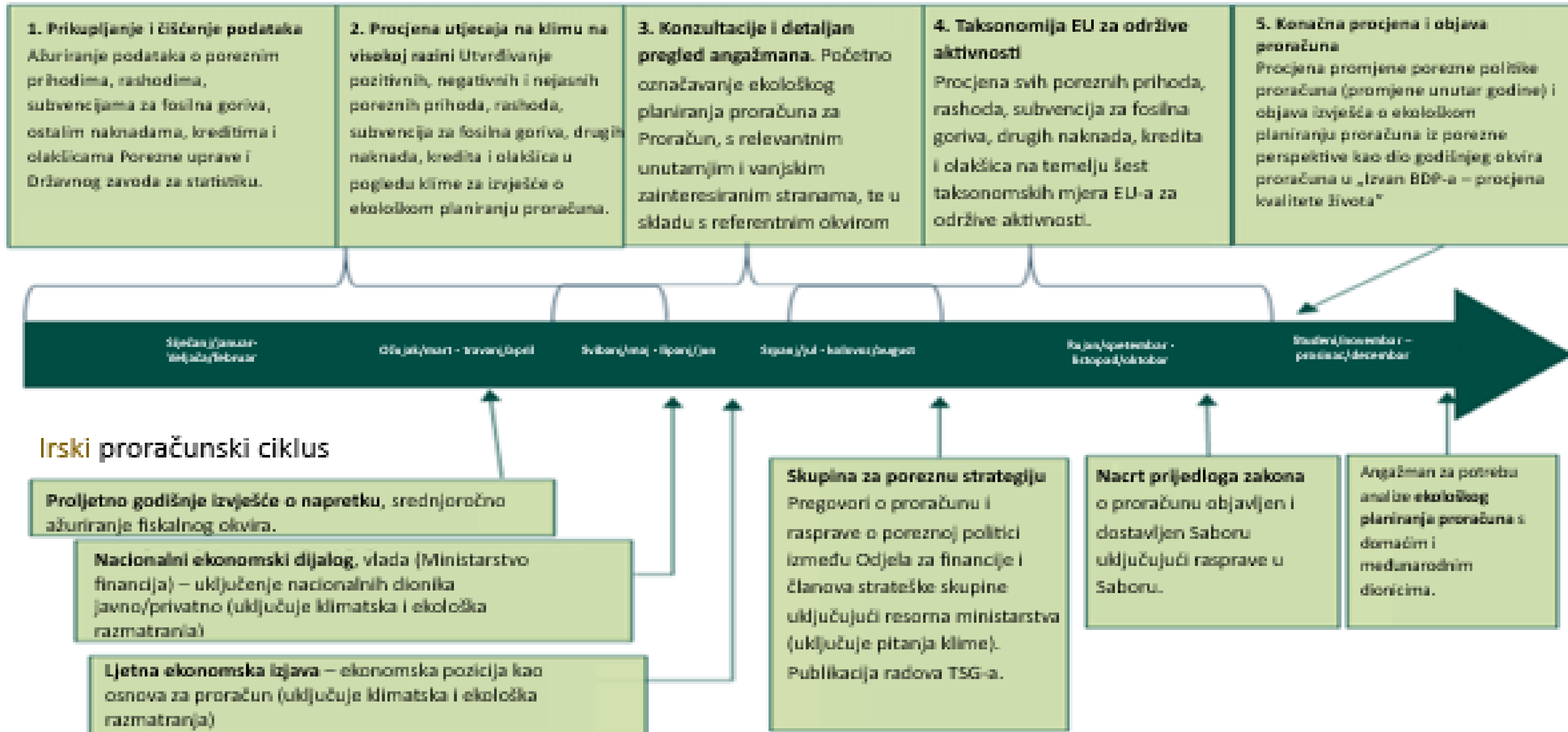

Ekološko planiranje proračuna: dio proračunskog okvira u Irskoj

Slika 1.: Proračunski ciklus i ekološki proračun iz porezne perspektive u Irskoj

Ciklus ekološkog planiranja proračuna iz porezne perspektive

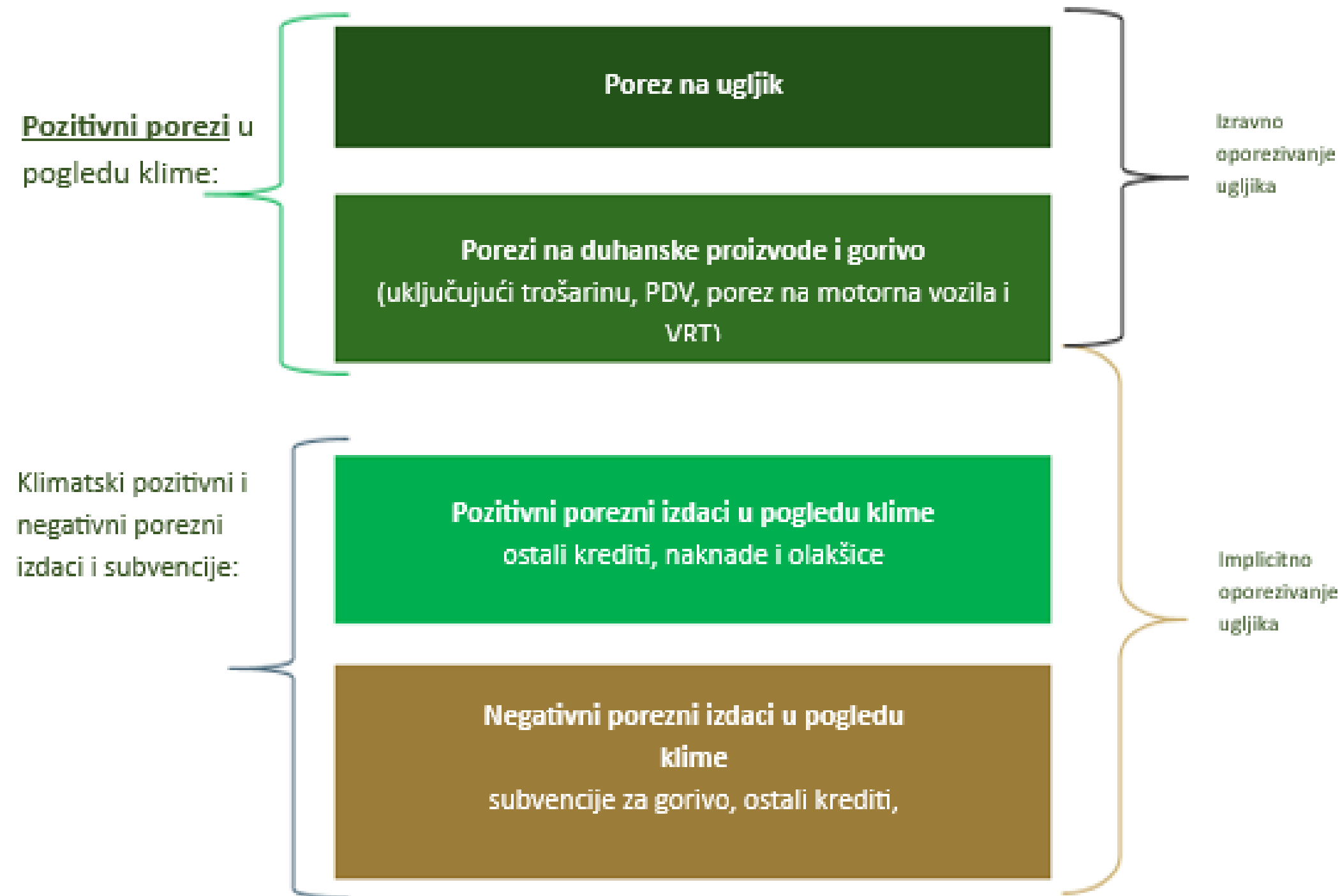

Izvor: Ministarstvo financija.

Pregled ekološkog planiranja proračuna s obzirom na porez – podaci

Slika 7.: Pregled ekološkog planiranja proračuna iz porezne perspektive
CO₂ izravno i implicitno oporezivanje u Irskoj

Izvor: Ministarstvo financija. Napomena Shema trgovanja emisijama (ETS) trenutno nije uključena u analizu ekološkog planiranja

Pregled metodologije ekološkog planiranja proračuna –porezne mjere koje pozitivno utječu na klimu

Tablica 3.: Ekološko planiranje proračuna, klimatski pozitivni porezni prihodi – proračun 2025.

Klimatski pozitivne mjere povećanja poreznih prihoda	Mil. EUR						
		(1) Ublažavanje klimatskih promjena	(2) Prilagodba na klimatske promjene	(3) Održiva upotreba i zaštita vodnih i morskih resursa	(4) Prijelaz na kružno gospodarstvo	(5) Sprječavanje i kontrola onečišćenja	(6) Zaštita i oporavak biološke raznolikosti i ekosustava
	2022						
Ukupno relevantne	1,554	✓	✓	?	?	✓	✓
Porez na duhanske	1,161	✓	✓	?	?	✓	✓
Porez na ugljik	791	✓	✓	?	?	✓	✓
Porez na registraciju	757	✓	✓	?	?	✓	✓
Porez na motorna vozila	904	✓	✓	?	?	✓	✓
PDV (ostala goriva 13,5 posto)	687	✓	✓	?	?	✓	✓
PDV (motorno gorivo 23 posto)	752	✓	✓	?	?	✓	✓
Ukupni porezni prihodi	6,606						

Izvor: Podaci o prihodima, analiza Ministarstva financija.

Napomena: Međutim, uzeto u obzir u analizi, poveznica porezne mjere s taksonomskom mjerom EU nejasna/nije označena = ?. Porezna mjera označena s pomoću EU okvira ekološkog planiranja proračuna i EU taksonomije = ✓

Pregled metodologije ekološkog planiranja proračuna – mjere poreznih rashoda koje negativno utječu na klimu

Tablica 4.: Ekološko planiranje proračuna za 2025. u pogledu klime – negativni porezni izdaci, ostali krediti,

Negativni porezni izdaci, ostali krediti, naknade i olakšice u pogledu klime	Mil. mil. EUR						
		(1) Ublažavanje klimatskih promjena	(2) Prilagodba na klimatske promjene	(3) Održiva upotreba i zaštita vodnih i morskih resursa	(4) Prijelaz na kružno gospodarstvo	(5) Sprječavanje i kontrola onečišćenja	(6) Zaštita i oporavak biološke raznolikosti i ekosustava
2022							
PDV – Plavi dizel *1	0.1	✘	✘	✘	?	✘	✘
PDV – Korisnici vozila s invaliditetom *1	29.1	✘	✘	?	?	✘	✘
PDV – Turistički autobusi *1	6.0	✘	✘	?	?	✘	✘
PDV – Efektivna niža stopa za usluge goriva/energije *2	512.9	✘	✘	?	?	✘	✘
PDV – Povrat PDV-a na dizel za motorna	241.0	✘	✘	?	?	✘	✘
PDV – Oslobodenje od plaćanja	233.1	✘	✘	?	?	✘	✘
PDV – Oslobodenja *1	21.2	✘	✘	?	?	✘	✘
PDV – Olakšica za vozila u leasingu *1	0.0	✘	✘	?	?	✘	✘
PDV – Oprost/povrat PDV-a za vozače i putnike s invaliditetom *1	40.6	✘	✘	?	?	✘	✘
Otplata trošarina – zrakoplovni bendi *1	0.2	✘	✘	?	?	✘	✘
Trošarina – Shema popusta na dizel	35.9	✘	✘	?	?	✘	✘
Trošarina – Olakšice za hortikulturu *1	0.0	✘	✘	?	?	✘	✘
Trošarina – Niža carina na kerolin *1	408.9	✘	✘	?	?	✘	✘
Trošarina – oslobodenje od plaćanja	552.9	✘	✘	?	?	✘	✘
Trošarina – Oslobodenje: Upotreba električne energije u kućanstvu *2	5.1	✘	✘	?	?	✘	✘
Trošarina – Otplata: Komercijalna pomorska plovidba *1	16.5	✘	✘	✘	?	✘	✘
Trošarina – Niže carine na dizel za motorna	307.9	✘	✘	?	?	✘	✘
Trošarina – Niža stopa na lož ulje *1	14.0	✘	✘	?	?	✘	✘
Trošarina – niža carina na označeno plinsko	397.3	✘	✘	?	?	✘	✘
Trošarina – Povrat goriva za vozače s invaliditetom i putnike s invaliditetom*1	9.8	✘	✘	?	?	✘	✘
Porez na dobit - ACA za vozila na plin *1	0.0	✘	✘	?	?	✘	✘
Porez na dobit i porez na dohodak – Porez na dohodak od višestanih parkirališta *1	0.1	✘	✘	?	?	✘	✘
Porez na dohodak – Porezni kredit za	0.0	✘	✘	✘	?	✘	✘
Porez na dohodak – Opća dionička olakšica	0.0	✘	✘	?	?	✘	✘
Porez na dohodak – olakšica za registrirana poljoprivredna društva *1	0.0	✘	✘	?	?	✘	✘
Porez na dohodak – olakšica za zalihe za mlade školovane poljoprivrednike *** *1	0.0	✘	✘	?	?	✘	✘
Ukupni porezni izdaci, ostali krediti, odbitci i olakšice	2,833						

Pregled metodologije ekološkog planiranja proračuna – mjere poreznih rashoda koje pozitivno utječu na klimu

Tablica 5.: Ekološko planiranje proračuna za 2025. u pogledu klime – pozitivni porezni izdaci, ostali krediti,

Pozitivni porezni izdaci, ostali krediti, naknade i olakšice u pogledu klime	Mil. mil. EUR						
		(1) Ublažavanje klimatskih promjena	(2) Prilagodba na klimatske promjene	(3) Održiva upotreba i zaštita vodnih i morskih resursa	(4) Prijelaz na kružno gospodarstvo	(5) Sprječavanje i kontrola onečišćenja	(6) Zaštita i oporavak biološke raznolikosti i ekosustava
VRT –							
Olakšica za električna vozila*1	19	✓	✓	?	?	✓	✓
Administrativne pristojbe – Komerijalne šume*1	42	✓	✓	?	?	✓	✓
Porez na dobit i porez na dohodak – Energetski učinkoviti kapitalni dodaci*1	13	✓	✓	?	?	✓	✓
Porez na dobit i porez na dohodak – Parkiraj i vozi se*1	0	✓	✓	?	?	✓	✓
Porez na dobit i porez na dohodak – Šume*1	32	✓	✓	?	?	✓	✓
BIK –	6	✓	✓	?	?	✓	✓
Shema vožnje biciklom na posao *3							
Porez na dohodak – TaxSaver putovanje i karta *3	6	✓	✓	?	?	✓	✓
Ukupni porezni izdaci, ostali krediti, odbitci i olakšice	119						

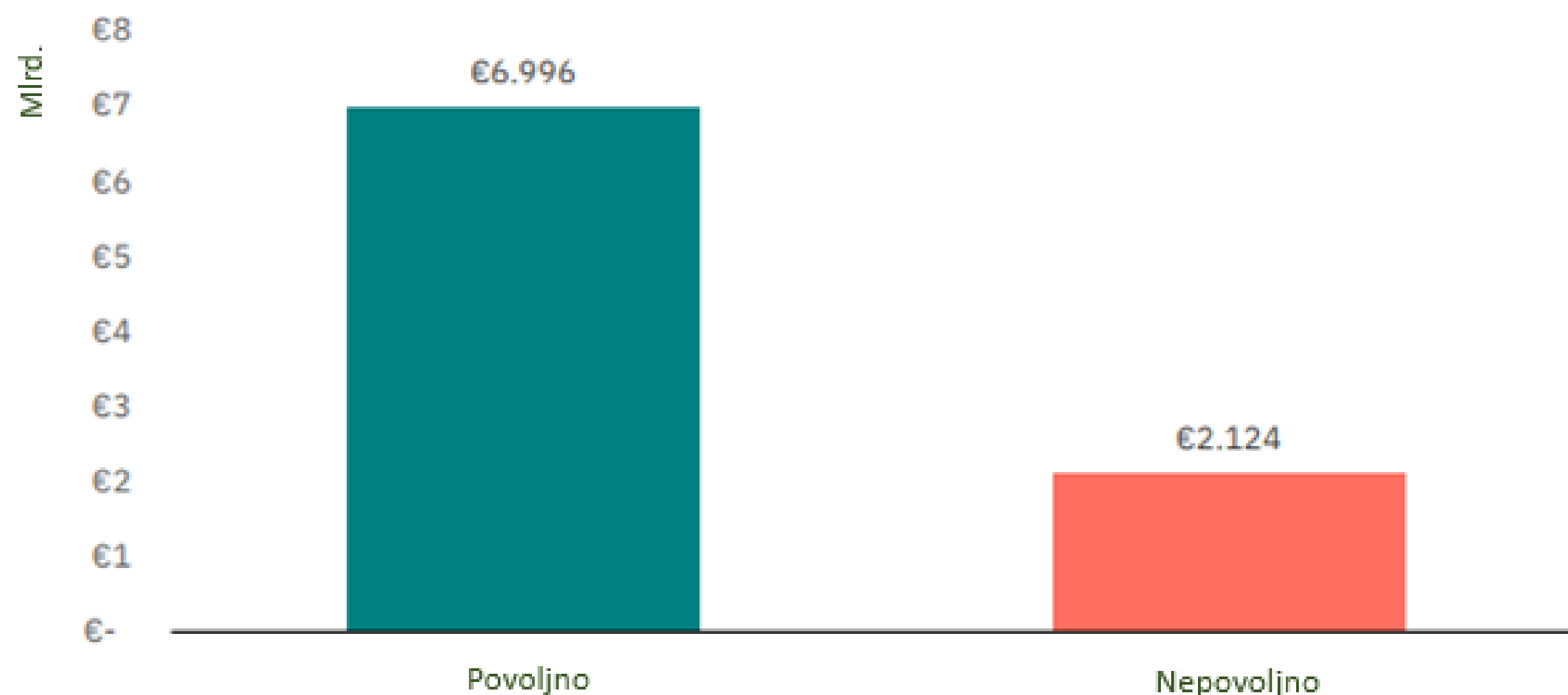
Izvor: Podaci o prihodima, analiza Ministarstva financija.

Napomena: Međutim, uzeto u obzir u analizi, poveznica porezne mjere s taksonomskom mjerom EU nejasna/nije označena = ?. Porezna mjera označena s pomoću EU okvira ekološkog planiranja proračuna i EU taksonomije = ✓

Planiranje ekološkog proračuna u rashodima

- godišnje praćenje i klasifikacija izglasanih alokacija rashoda
- upućivanje na 6 kriterija borbe protiv klimatskih promjena i zaštite okoliša
- međuresorna suradnja
- poticanje diskusija o politici – jesu li rashodi koje alociramo klimatskim okolišnim ciljevima dobro usmjereni, imaju li utjecaja i jesu li održivi?
- pregled rezultata za 2025.:

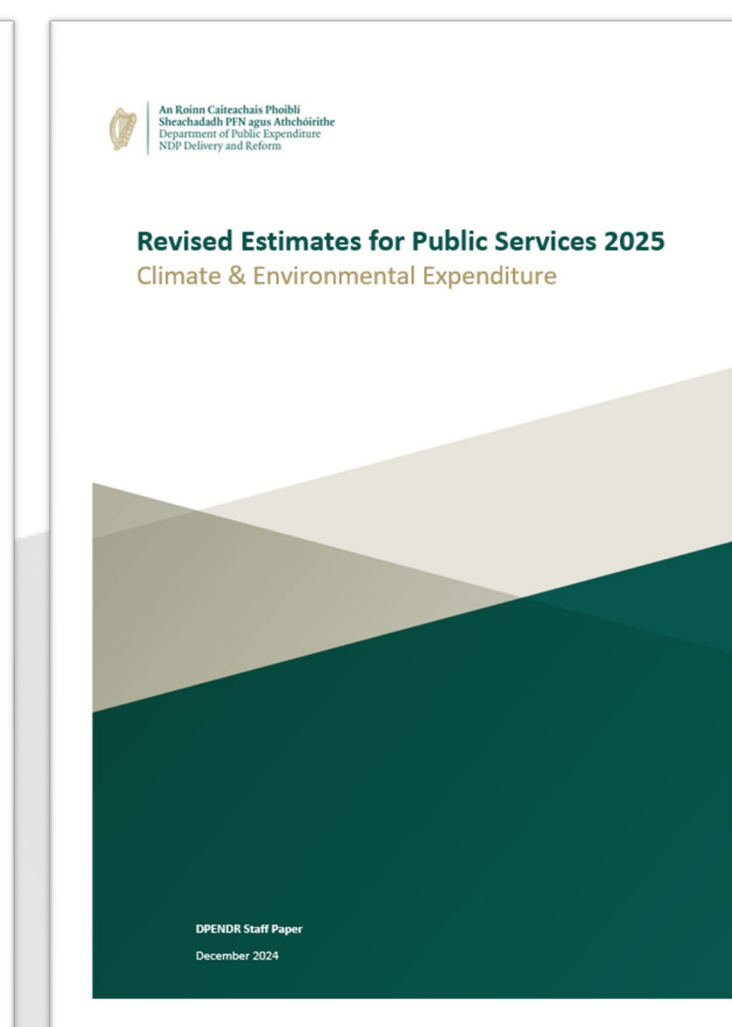
Vote 13: Office of Public Works				
Programme/Scheme	Subhead	2022 € 000	2023 € 000	% Change
Flood Risk Management (OPW)	A.5	85,516	76,520	-11%
Total		85,516	76,520	-

Vote 29: Department of Environment, Climate & Communications				
Programme/Scheme	Subhead	2022 € 000	2023 € 000	% Change
Environmental Protection Agency - Administrative expenses	A.3	41,619	43,761	5%
Environmental and Climate Research	A.4	14,300	17,250	21%
Carbon Fund	A.5	4,500	2,905	-35%
International Climate Change Commitments	A.6	15,000	26,500	77%
Climate Initiatives	A.7	11,077	10,931	-1%
Just Transition Fund (IE & EU)	A.8	34,000	12,420	-63%
Shared Island Fund	A.9	-	1,800	n/a
SEI Admin and General Expenses	B.3	21,475	27,971	30%
Residential Community Retrofit Programmes	B.4	94,952	355,265	274%
Other Energy Efficiency Programmes	B.5	46,065	82,765	80%
Energy Research Programmes	B.7	25,010	30,350	21%
Regulation of District Heating	B.14	-	689	n/a
Residential Retrofit Loan Guarantee Scheme	B.15	-	4,780	n/a
Waste Management Programmes	C.6	37,010	42,890	16%
Environmental Sustainability	C.8	-	500	n/a
Total		345,008	660,777	92%

Vote 30: Department of Agriculture, Food and Marine				
Programme/Scheme	Subhead	2022 € 000	2023 € 000	% Change
Agri-environmental Schemes ¹	B.3	-	160,737	n/a
Agri-Climate Rural Environment Scheme ¹	B.14	336,178	160,000	n/a
Organic Farming Scheme ¹	B.15	-	12,684	n/a
Beef Sustainability Schemes	B.6	85,791	57,000	-34%
Brexit Beef Scheme	B.16	-	28,000	n/a
Forestry and Bio-energy	B.10	100,000	112,415	12%
Carbon Tax Measures (and Just Transition Fund in 2023)	B.13	3,500	13,650	290%
Marine Institute Grant	D.4	45,027	41,421	-8%
Total		570,496	585,907	3%

Ekološko planiranje proračuna – klimatski i ekološki povoljni rashodi za promet

5.8. Promet

Glas 31

Klimatski i ekološki povoljni izdaci:

Program	Ukupno u 2024. ,000 EUR	Promjena %	Ukupno u 2023. ,000 EUR	Relevantni rashodi %
A. 3 Aktivna infrastruktura za putovanja	297.650	-	297650	100
A.4 Zelene prometnice	60.000	-	60000	100
B 4 Plaćanja javnih usluga	613.463	9%	563774	100
B.5 Ulaganja u javni promet	971.056	11%	876504	100
C.7 Grantovi i infrastruktura za EV (prije B 3 - Smanjenje ugljika)	118.072	13%	Novo u 2024.	100

Klimatski i ekološki nepovoljni rashodi:

C.3 Ulaganja u nacionalne prometnice	570750	-16%	678168	45
C 4 Ulaganja u regionalne i lokalne prometnice	623.667	-0%	625916	11
D 3 Regionalne zračne luke	16.942	-39%	27648	100
E.3IRCG	94.555	20%	78755	100

Imajte na umu da su brojke za 2023. malo izmijenjene nakon objave REV-a. Ovo ne utječe na ukupne brojke za 2024.

Osnovna pretpostavka ove procjene je da smanjenje putovanja osobnim automobilom u korist javnog prijevoza, vožnje biciklom ili hodanja smanjuje potrošnju energije i emisije stakleničkih plinova. Općenito, sva financijska sredstva dodijeljena Ministarstvu prometa koja daju prioritet ovim ciljevima smatraju se općenito povoljnima za smanjenje emisija i sprječavanje onečišćenja, dok se sva financijska sredstva koja olakšavaju i podupiru korištenje privatnog automobila smatraju potencijalno nepovoljnim prema tim kriterijima. Kao i sa svim drugim procjenama, ovo odražava priznavanje vjerojatnih praktičnih posljedica ovog financiranja iz perspektive klime i okoliša, tako da se može razmotriti kako se svaki utjecaj može ublažiti ili svesti na najmanju moguću mjeru, a gdje to nije moguće, naglašava potrebu da Vlada uzme u obzir druge mjere za neutraliziranje potencijalno nepovoljnih posljedica potrebnih izdataka.

Ministarstvo prometa definira Aktivno putovanje kao „putovanje sa svrhom korištenja vlastitom energijom“ s pomoću hodanja ili vožnje biciklom. Dio je Nacionalne politike održive mobilnosti čiji je cilj postići povećanje broja ljudi koji putuju čistim i zelenijim prijevozom te prelazak s osobnog automobila na veću upotrebu aktivnog putovanja i javnog prijevoza. Ministarstvo prometa definira Zelene putove kao „rekreacijski ili pješački koridor za nemotorizirana putovanja, razvijen na integriran način koji unapređuje i okoliš i kvalitetu života okolnog područja“ (Strategija za budući razvoj nacionalnih i regionalnih zelenih putova). Zeleni putovi mogu se koristiti kako bi se omogućile veće razine vožnje bicikla i hodanja među rekreativcima, turistima i putnicima na posao. Dio je Nacionalne politike održive mobilnosti čiji je cilj postići povećanje broja ljudi koji putuju čistim i zelenijim prijevozom te prelazak s osobnog automobila na veću upotrebu aktivnog putovanja i javnog prijevoza.

Nacionalna uprava za promet odgovorna je za nabavu usluga javnog prijevoza u Irskoj. Sklopila je niz ugovora s operaterima javnog prijevoza, kako u državnom tako i u privatnom vlasništvu, za pružanje usluge prijevoza autobusom, tramvajem i vlakom. Plaćanje javnih usluga općenito podržava pružanje usluga javnog prijevoza koje se smatraju društveno potrebnima, ali nisu komercijalno održive, a financiranje za te usluge osigurava Vlada. Takve se usluge često nazivaju uslugama javne obveze (PSO).³⁶

Ulaganje u infrastrukturu javnog prijevoza povezuje ljude i mjesta na održiv način podupirući: sigurna, dostupna, udobna i pristupačna putovanja do i od kuće, na posao, obrazovanje, trgovine i slobodno vrijeme: putovanje čistim i zelenijim javnim prijevozom: i prelazak s privatnog automobila na veću upotrebu javnog prijevoza. Smatra se da to ima izravne povoljne učinke na napore za ublažavanje klimatskih promjena i smanjenje ispuštanja onečišćujućih tvari iz ispušnih cijevi ispuštanja vozila s motorom s unutarnjim izgaranjem.³⁷

Bespovratna sredstva i infrastruktura za električna vozila (EV) imaju za cilj dekarbonizaciju privatne prometne mreže. Električna vozila imaju niže emisije od vozila s motorom s unutarnjim izgaranjem (ICE) i imaju nulte emisije iz ispušne cijevi, a oba imaju izravan učinak na napore za ublažavanje i na kvalitetu zraka. Čak i kada se uzmu u obzir emisije iz irske proizvodnje električne energije. Emisije CO₂ iz električnih vozila manje su od emisija iz ICE vozila, a u usporedbi s njima smanjeni su i dušikovi oksidi, sumporni oksidi i čestice.³⁸

Element financiranja za ulaganja u nacionalne, regionalne i lokalne ceste koji se dodjeljuje iz podnaslova C.3 i C.4 za izgradnju novih cesta smatra se potencijalno nepovoljnim za ublažavanje i sprječavanje i kontrolu onečišćenja zbog olakšavanja korištenja osobnih automobila, čija se većina zaliha u Irskoj trenutno sastoji od ICE vozila. Osnovno temeljno načelo jest da će ulaganja u cestovnu infrastrukturu vjerojatno učiniti putovanja bržima i lakšima, što može dovesti do toga da ljudi pređu s putovanja javnim prijevozom na automobile i/ili na češća ili duža putovanja automobilom³⁹. Održavanje postojeće cestovne mreže lako se prepoznaje u strukturi REV-a i ne smatra se da ima isti opseg utjecaja

³⁶ <https://www.nationaltransport.ie/public-transport-services/public-transport-contracts/>

³⁷ <https://www.gov.ie/en/publication/848df-national-sustainable-mobility-policy/>

³⁸ <https://www.seai.ie/technologies/electric-vehicles/why-drive-electric/the-environment/>

³⁹ Vidi primjerice, <https://www.gov.uk/government/publications/induced-travel-demand-an-evidence-review> i <https://www.mdpi.com/2071-1050/11/18/4973>

jer mnoga od ovih ulaganja uključuju koristi od prilagodbe koje se inače ne bi napredovale, te stoga nisu uključene u gore navedene omjere.

Podrška državne blagajne pruža se irskim regionalnim zračnim lukama kroz Program regionalnih zračnih luka (RAP) 2021.-2025. RAP podržava one zračne luke koje pružaju povezanost i primaju manje od milijun putnika godišnje. Ovo financiranje pruža kapitalnu i operativnu potporu zračnim lukama u Donegalu. Kerry i Ireland West Airport Knock, te pokriva ugovorene troškove PSO zračnih usluga od Donegala do Dublina. U skladu s Uredbom EU br. 1008/2008, Vlada je uspostavila PSO zračnu uslugu, na temelju toga da se usluga smatra neophodnom za gospodarski razvoj sjeverozapadne regije i da se ne bi pružala na komercijalnoj osnovi. Ostalo financiranje pretežno je usmjereno na projekte i aktivnosti vezane uz sigurnost i sigurnost te održivost. Značajan iznos financiranja pod ovim podnaslovom smatra se potencijalno nepovoljnim za klimu, budući da je zrakoplovstvo aktivnost s velikim emisijama i ovo financiranje podupire zrakoplovnu aktivnost na ovoj ruti, što vjerojatno rezultira višim razinama emisija nego što bi se dogodilo u nedostatku potpore. Osim toga, operativna potpora tim zračnim lukama smanjuje troškove za zrakoplovnu industriju. O tome se dalje raspravlja u DPENDR-ovom [pregledu subvencija za fosilna goriva i drugih potencijalno štetnih potpora za fosilna goriva za 2023.](#)

Dodjela Irskoj obalnoj straži (IRCG) smatra se potencijalno nepovoljnom za ublažavanje klimatskih promjena zbog nužnih aktivnosti koje se financiraju iz tog podnaslova, ali intenzivne upotrebe fosilnih goriva. Uloga Obalne straže je pružanje usluga traganja i spašavanja na moru, pomorskih nezgoda i odgovora na onečišćenje. Obalna straža je odjel unutar Irske pomorske uprave (IMD) Ministarstva prometa. Misija Irske pomorske uprave je imati siguran, održiv pomorski sektor koji ispunjava svoje međunarodne obveze i domaće potrebe, pruža uslugu hitnog odgovora svjetske klase te promiče i štiti gospodarske interese Irske kao otočne nacije. Financiranje za IRCG vjerojatno će rezultirati višim razinama emisija nego što bi se dogodilo u nedostatku potpore, bez obzira na druge važne političke svrhe za koje se financira.

[Poveznica na objavu](#)

Izvještavanje o ishodima – okvir planiranja proračuna prema učincima

Public Service
Performance Report
2023

Tuarascáil ar
Fheidhmíocht na
Seirbhíse Poiblí
2023

Arna fhoilsiú ag an Roinn Caiteachais Phoiblí,
Seachadta agus Athchóirithe PFN
gov.ie

Meitheamh 2024

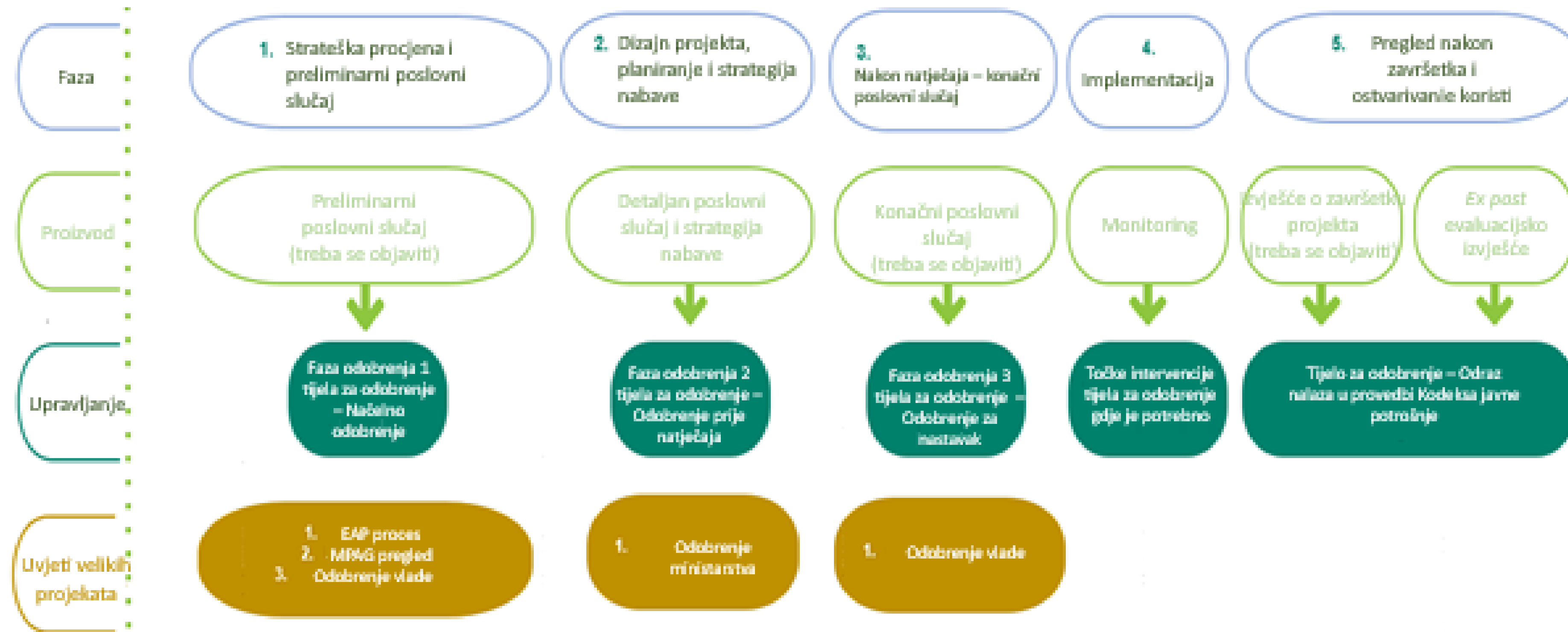
- planiranje proračuna prema učincima u Irskoj uvedeno u 2012.
- prebacivanje fokusa s osiguravanja resursa na:
  - Kako se resursi upotrebljavaju?
  - Što se isporučuje?
  - Koji su utjecaji?
- jačanje povezanosti fikslnih politika i politika rashoda s isporukom
- cikličan godišnji proračunski proces s učestalim poboljšanjima efikasnosti

Ocjena i evaluacija

Životni ciklus infrastrukturnog projekta

Uzimanje u obzir klime pri procjeni kapitala

- [Smjernice za infrastrukturu](#) sadržavaju ažurirane parametre ekonomske procjene utemeljene na klimi
- u okviru preliminarnog poslovnog plana, pokroviteljska agencija utvrđuje sve relevantne informacije povezane s klimom i okolišem u poseban odjeljak naslova „Klimatski i okolišni učinak”. To uključuje:
  - *usklađenost s politikama i ciljevima borbe protiv klimatskih promjena*
  - *ocjenu utjecaja projekta/programa u pogledu emisija stakleničkih plinova*
  - *otpornost projekta/programa na utjecaje klimatskih promjena*
- računovodstveni službenik i tijela za odobrenje moraju evaluirati ishode povezane s klimom, na primjer, smanjenje stakleničkih plinova, smanjenje prometa ili povećanje količine energije koja se proizvodi iz obnovljivih izvora itd.
- Nakon objave smjernica za infrastrukturu u prosincu 2023. na snagu je u ožujku 2024. stupina nova cijena ugljika u sjeni
  - *jedna cijena u sjeni za sve emisije (više se na razdvajaju vrijednosti emisija u okviru sustava trgovanja emisijama i izvan njega).*
  - *značajno povećanje cijene ugljika u sjeni.*
  - *ažurirani čimbenici energetske emisije, stope potencijala globalnog zatopljenja i vrijednosti štete za zagađivače koji nisu staklenički plinovi.*

Reciliranje prihoda od poreza na ugljik i makroekonomska i fiskalna analiza

Proračun 2025.: uporaba fondova poreza na ugljik

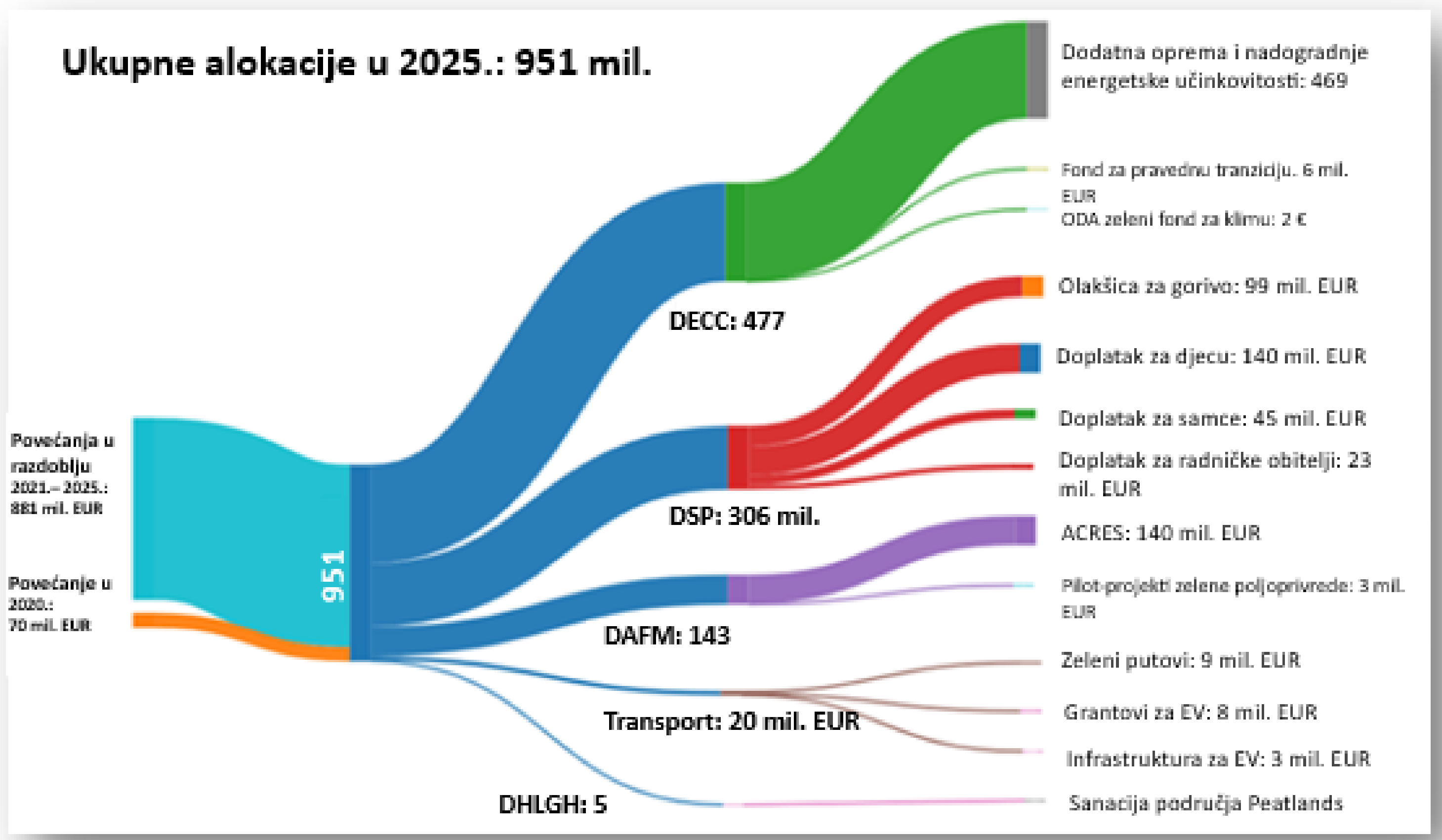
Utjecaj povećanja na tipične pakete goriva u 2025.¹

Tipični paket	Povećanje (EUR)
Spremnik od 60 l	+€1.28 / +€1.48
11,000 kWh plina	+€16.86
900L spremnik kerozina	+€19.40
40kg vreća ugljena	+€0.89

Utjecaji distribucije³

- Neto učinak povećanja poreza na ugljik u proračunu za 2025. i paketa socijalne zaštite je progresivan.
- Kućanstva u donjih pet decila dohotka žive bolje zahvaljujući mjerama koje se financiraju iz dodatnih fondova poreza na ugljik.

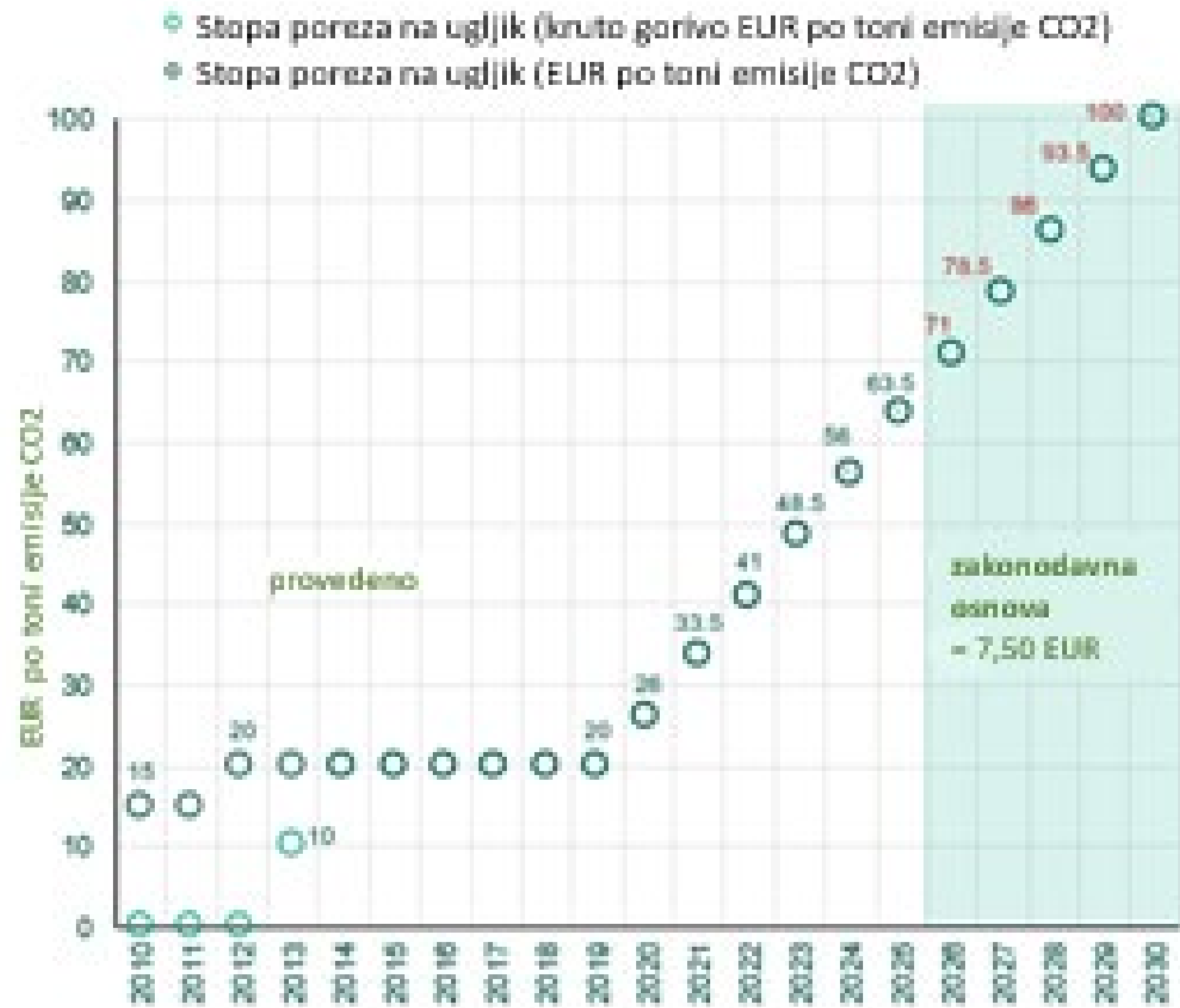
3,1 mlrd. EUR u ukupnoj alokaciji poreza na ugljik 2020. – 2025.

Dekarbonizacija – utjecaj na gospodarstvo i javne financije

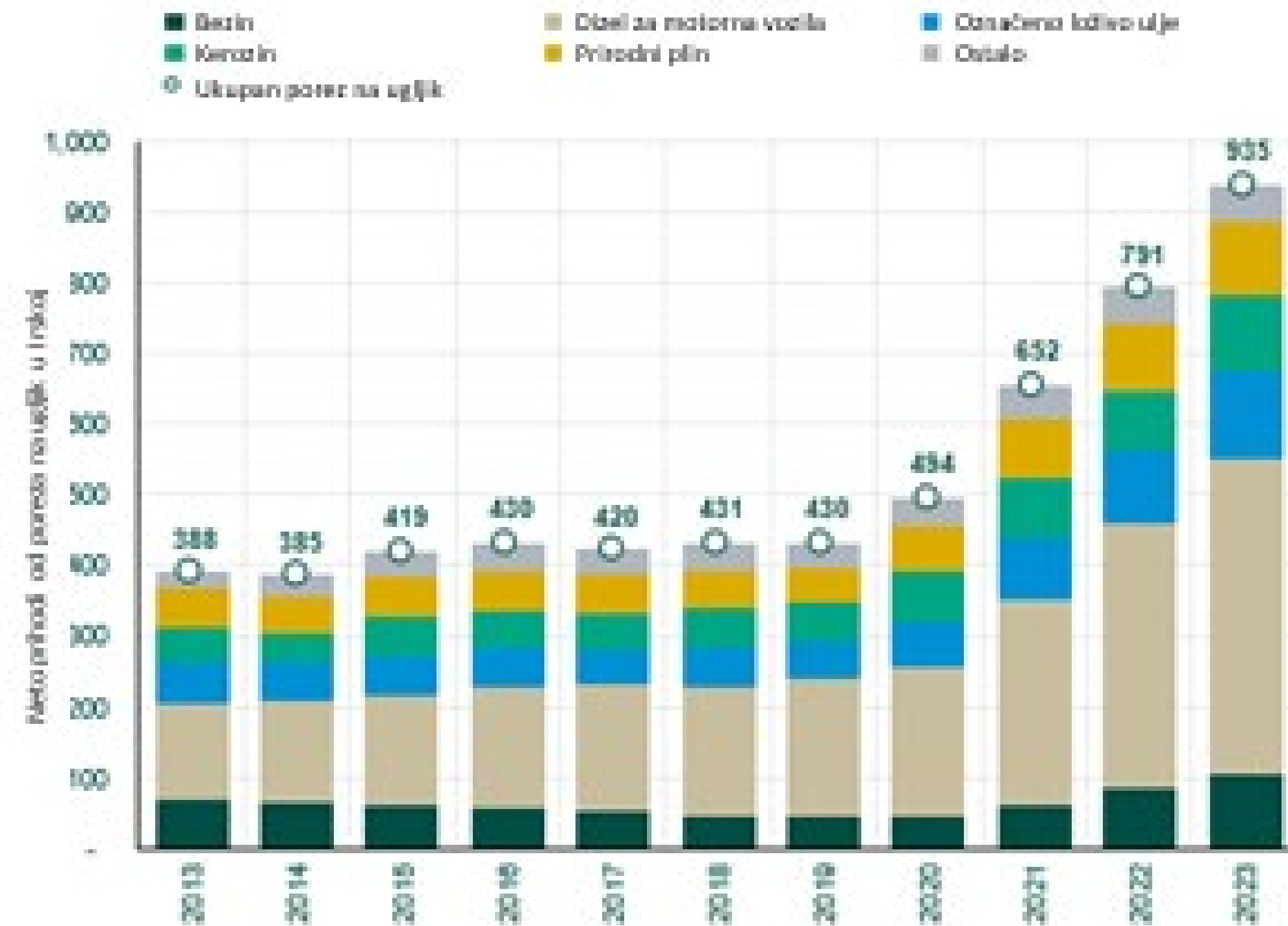

Određivanje cijene ugljika – put prema 100 EUR po toni

Izvor: podaci o prihodima, analiza Ministarstva financija.

Prelazak na ugljičnu neutralnost Potreba za mobiliziranjem novih izvora prihoda

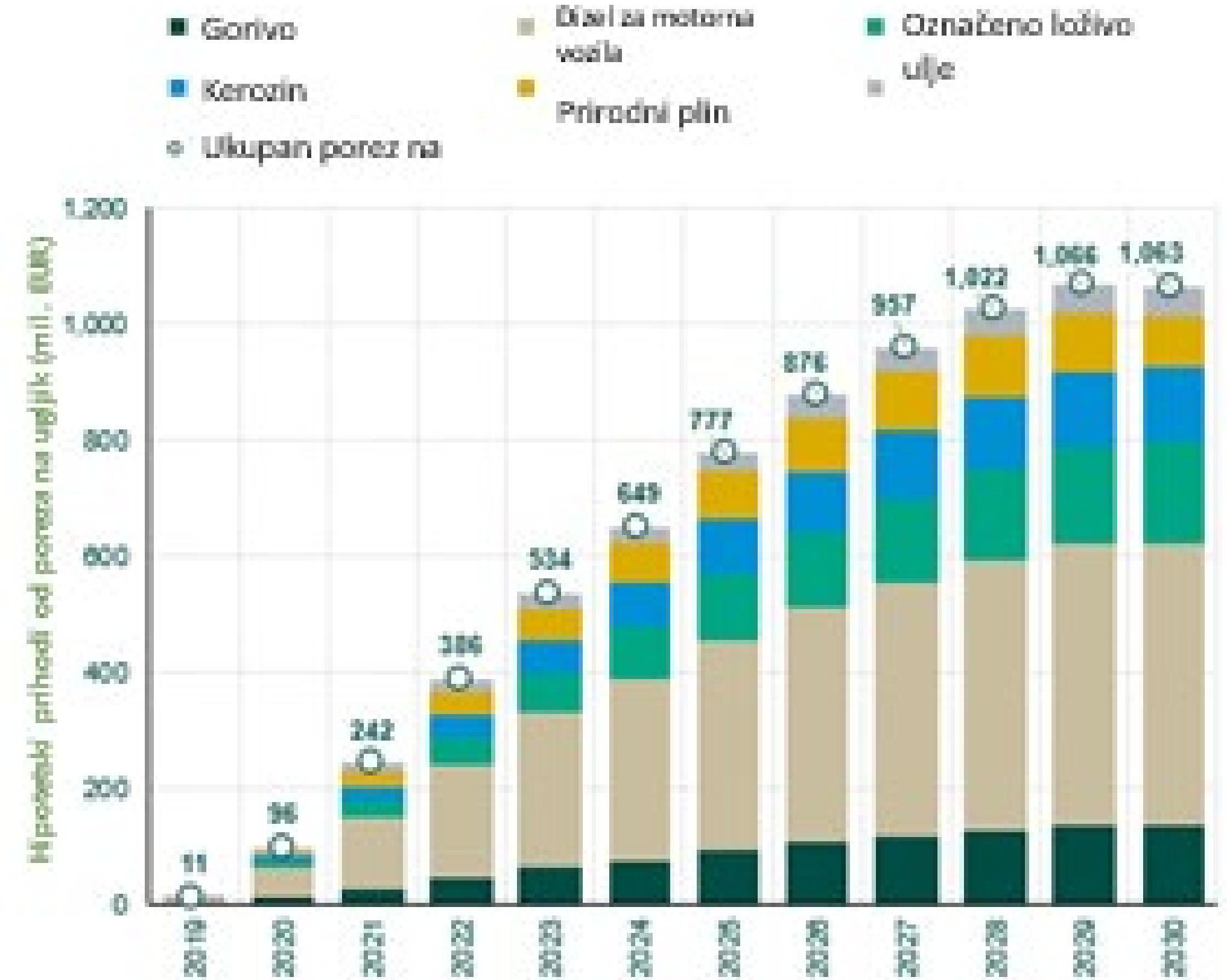
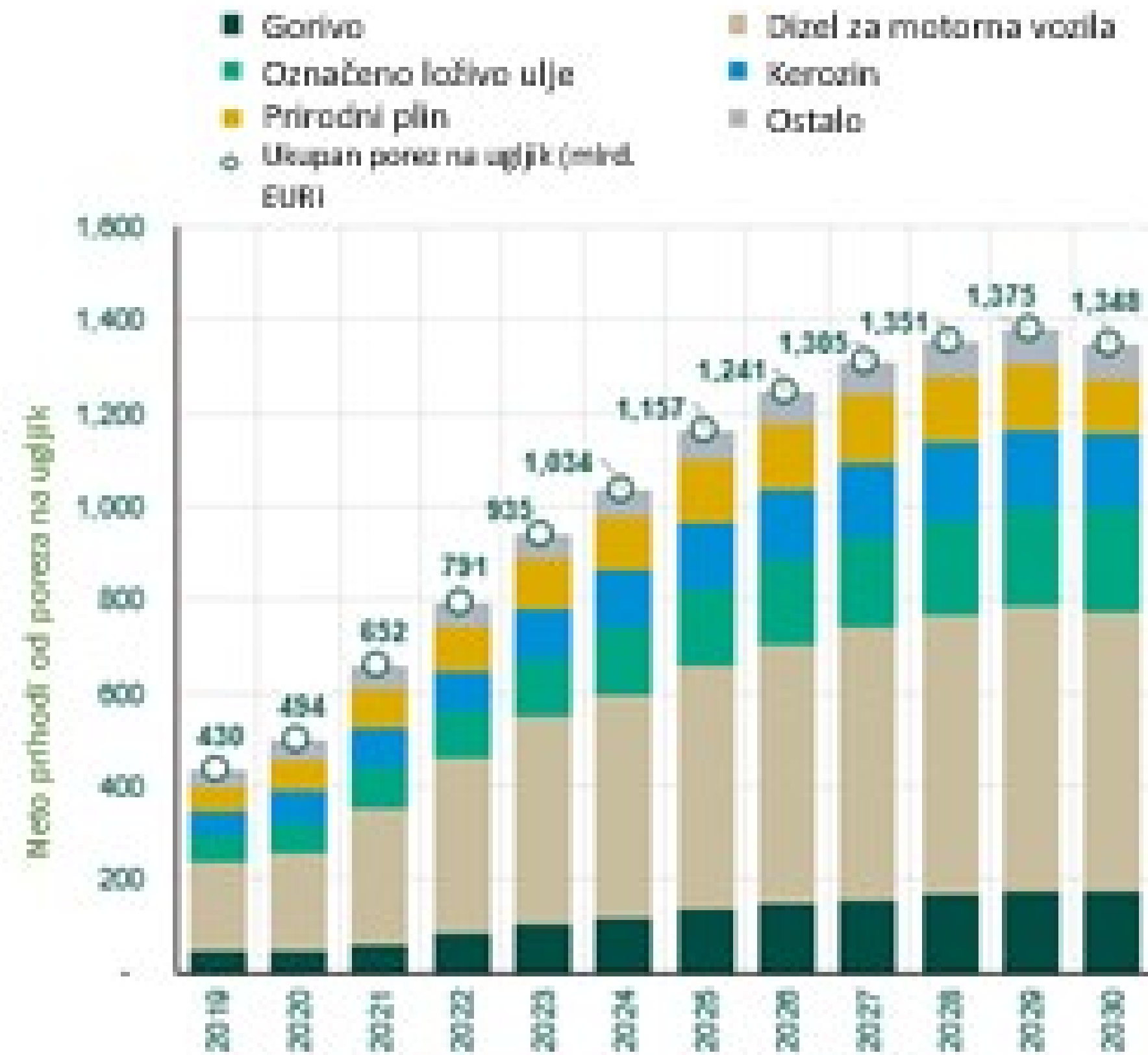
Izvor: podaci o prihodima, analiza Ministarstva financija

Dekarbonizacija – utjecaj na gospodarstvo i javne financije

Neto prihodi od poreza na ugljik (u mil. EUR), 2019. – 2030.

Neto prihodi od namjenskog poreza na ugljik (u mil. EUR), 2019. – 2030.

Izvor: Podaci o prihodima, analiza Ministarstva financija.

Izvor: Podaci o prihodima, analiza Ministarstva financija.

Izvor: podaci o prihodima, analiza ministarstva financija.

Područja rada ekološkog upravljanja javnim financijama

Proračunski alati

Praćenje prihoda i rashoda ekološkog proračuna

Izveštavanje o učinku i mjerenje utjecaja

Smjernice za infrastrukturu i pregled nacionalnog plana razvoja

Dubinske analize rashoda
Ocjene, dubinske analize i dokumenti o socijalnom utjecaju

Makroekonomska i fiskalna analiza
npr. I3E; porez na ugljik

Zajednički dokumenti o poreznoj strategiji

Plan borbe protiv klimatski promjena; nacionalni okvir za prilagodbu

Irske državne zelene obveznice

Plan aktivnosti za održive financije

Međunarodno financiranje borbe protiv klimatskih promjena

Ocjena i evaluacija

Razvoj politike

Održive financije

Korisne poveznice

Pregled: [Green Budgeting – Expenditure](#); [Green Budgeting - Finance](#)

Expenditure:

- [An Introduction to the Implementation of Green Budgeting In Ireland \(2018\)](#)
- [Use of Carbon Tax Funds 2020 \(2019\)](#)
- [NTMA: Irish Sovereign Green Bond Allocation & Impact Reports](#)
- [Climate and Environmental Assessment of the National Development Plan Review \(2022\)](#)
- [Review of Fossil Fuel Subsidies and Other Potentially Climate Harmful Supports \(2023\)](#)
- [Climate & Environmental Expenditure in REV 2025 \(2024\) Budget 2025: The use of carbon tax funds](#)

Finance:

- 2024: Green Budgeting (Chapter 6): [Budget 2025: Beyond GDP - Quality of Life Assessment](#) & [Budget 2025: Beyond GDP – Chartpack](#)
- [Carbon Tax Exchequer Revenue Projections 2024-2030](#)
- 2023: Green Budgeting (chapter 6): [_gov.ie - Budget 2024: Beyond GDP - Quality of Life Assessment \(www.gov.ie\)](#) –
- [Potential-fiscal-impacts-of-the-transition-to-a-lower-carbon-economy-in-ireland/](#) - Economic analysis paper
- ‘A Conscious Decoupling: the relationship between economic activity and greenhouse gas emissions in Ireland’: [_gov - Economic insights - Spring 2023 \(www.gov.ie\)](#) –
- 2022: Green Budgeting (chapter 6): [Budget 2023: Beyond GDP - Quality of Life Assessment](#)
- 2021: Green budgeting methodology and approach: [A Review of Green Budgeting from a Tax Perspective](#)